

Norges Høyesterett
Via Aktørportalen

Oslo, 31. august 2020

**PROSESSKRIV
TIL
HØYESTERETT**

Lagmannsrettens sak nr.: 18-060499ASD-BORG/03

Ankende parter: Foreningen Greenpeace Norden
BOX 15164, 04 65 Stockholm, Stockholms län

Natur og Ungdom
Torggata 34, 0183 OSLO

Partshjelpere: Besteforeldrenes klimaaksjon
c/o Lund & Co, Akersgt. 30, 0158 Oslo

Naturvernforbundet
Mariboegs gate 8, 0184 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Cathrine Hambro
Wahl-Larsen Advokatfirma AS
Fridtjof Nansens plass 5, 0160 Oslo

Prosessfullmektig: Advokat Emanuel Feinberg
Advokatfirmaet Glittertind AS
PB 1383 Vika, 0114 Oslo

Innankede: Staten ved Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Prosessfullmektig: Regjeringsadvokat Fredrik Sejersted
Rettslig medhjelper: Advokat Anders Wilhelmsen
Postboks 8012 Dep
0030 Oslo

1 INNLEDNING

Vi viser til statens prosesskriv av 21. august med fremleggelse av et hittil ukjent notat med økonomiske beregninger fra OD. Vi viser også til at staten vil komme tilbake med en forklaring på hvorfor notatet ikke har blitt fremlagt tidligere i saken snarlig. Videre viser vi til Høyesteretts brev av 27. august med frist til i dag for å kommentere fremleggelsen, jf nedenfor. Vi benytter samtidig anledningen til å minne om et spørsmål som ble reist i anken, som vi ikke kan se at har blitt besvart eller kommentert.

2 FREMLEGGELSE AV OLJEDIREKTORATETS NOTAT AV 8. MARS 2013

Notatet er omfattet av gjentatte provokasjoner fra denne side og er utvilsomt både et relevant og sentralt bevis for Miljøorganisasjonenes saksbehandlingsanførsel. Det er vanskelig å gi kommentarer til fremleggelsen før staten har gitt sin forklaring til hvorfor dette ikke har fremkommet tidligere, bakgrunnen for utarbeidelsen og dets status.

Slik Miljøorganisasjonene ser det *kan* disse kommentarene eksempelvis foranledige behov for ny vitneførsel som ikke var aktuelt tidligere, men dette er det ikke mulig å mene noe om før staten har gitt sine kommentarer.

3 UBESVARTE SPØRSMÅL TIL STATEN

Vedlegg 1 til anken er et hjelpedokument som lister opp og kommenterer alle aktiviteter som har vært nevnt fra statens side som aktiviteter staten gjennomfører for å ta sin del av ansvaret for klimakrisen.

Vi ba i anken staten angi hvorfor de enkelte aktivitetene er relevante, når effekten av dem vil inntreffe og hvilke utslippsreduksjoner hver aktivitet bidrar med. Staten har ikke besvart spørsmålene.

Spørsmålene er relevante ikke bare i relasjon til Grunnlovens § 112, men også i tilknytning til spørsmålet om krenkelse av statens positive forpliktelser etter EMK artiklene 2 og 8.

Rettspraksis fra EMD der spørsmålet er om en miljøskade skaper en risiko som truer rettighetene i artiklene 2 og 8, viser at EMD grundig vurderer om staten for å avverge skade, har gjennomført «... *all necessary and adequate measures to secure*» jf f. eks *Tatar mot Romania* (2009) avsnitt 88.

Miljøorganisasjonene vil på den bakgrunn presisere at det er staten som anfører at statens positive miljøtiltak er effektive og tilstrekkelige virkemidler. Det er derfor staten som har bevisbyrden for å påvise tiltakenes effektivitet, og bevistvil her vil måtte gå utover staten.

* * *

Denne anken er lastet opp elektronisk i Aktørportalen.

Advokatfirmaet Glittertind AS

Emanuel Feinberg
Advokat

Wahl-Larsen Advokatfirma AS

Cathrine Hambro
Advokat